

Aktuální rizika v oblasti převodních cen

V České republice existuje stále velké množství společností, které realizují transakce se spojenými osobami a při tom velmi podceňují problematiku převodních cen. Je všeobecně známo, že převodní ceny jsou jednou z prioritních oblastí, na kterou se Finanční správa zaměřuje.

Petr Tomeš

*Daňový poradce
se specializací
na převodní ceny,
Rödl & Partner*

Martin Koldinský

*Soudní znalec se specializací
na převodní ceny,
Rödl & Partner*

Dle našeho názoru české společnosti podceňují v oblasti převodních cen zejména dvě oblasti. Tou první je, že nereflektují měnící se pravidla a nové požadavky vyplývající z nových doporučení vydaných OECD. Namátkově lze jmenovat například oblasti jako vnitroskupinové financování, vnitroskupinové služby a restrukturalizace vztahů v rámci skupiny a dopady na obchodní model společnosti. Obecně v oblasti převodních cen platí, že je nutné metodiku převodních cen přizpůsobit tomu, kde dochází k tvorbě hodnoty. To v praxi znamená, že společnosti vykonávající pouze rutinní funkce by měly realizovat pouze relativně nízké, ale stabilní zisky, zatímco společnosti se strategickým významem by měly realizovat reziduální zisky, ale případně také ztráty. To bohužel v praxi ne vždy platí.

Druhou podceňovanou oblastí je to, co následuje po stanovení převodní ceny, tedy povinnost prokázat, že je základ daně společnosti stanoven v souladu s principem tržního odstupu.

Za tímto účelem by měly české společnosti disponovat dostatečně průkaznými důkazními prostředky, které mohou předložit v případě daňové kontroly, a prokázat tak, že mají převodní ceny stanoveny v souladu s principem tržního odstupu. V praxi velmi často dochází k tomu, že jsou důkazní prostředky shromažďovány až ve chvíli, kdy je daňová kontrola zahájena, což značně komplikuje situaci a zhoršuje pozici společnosti.

Další velkou výzvou v oblasti převodních cen je dopad pandemie covidu-19 na nastavení převodních cen, související obhajoba alokace ztrát způsobených pandemií v rámci skupiny a způsob zpracování srovnávací analýzy za období ovlivněné takovými mimořádnými okolnostmi.

Převodní ceny a správce daně

Je nutné upozornit také na to, že společnosti často samy poskytují správci daně indicie, na základě kterých je poté zahájena da- ►►

ňová kontrola. Jedná se například o informace směřující k určení funkčního profilu společnosti (například z webových stránek, výroční zprávy), který neodpovídá její ziskovosti. Firmy zde často v dobré víře uvádějí informace, ze kterých správce daně dovodí, že se jedná o takzvanou limitovanou či rutinní společnost z hlediska rozsahu jejích funkcí, neboť je významně ovládaná svou mateřskou společností. Takovéto společnosti by měly obecně dle teorie převodních cen dosahovat nízkého, leč stabilního zisku. Pokud je taková firma ve ztrátě, je daňová kontrola jen otázkou času.

S informacemi, které má správce daně k dispozici, souvisí i další velmi citlivá oblast, a sice nesoulad údajů v jednotlivých dokumentech dostupných správci daně ještě před zahájením daňové kontroly, tedy například ve zprávě o vztazích, účetní závěrce či v daňovém přiznání a jeho příloze o skupinových transakcích.

Podle našich zkušeností frekvence daňových kontrol na převodní ceny rok od roku roste. Nejde jen o četnost kontrol, ale i o výši doměrků daně v této oblasti. Ze statistik Finanční správy vyplývá zvyšující se úspěšnost berních úředníků. Jedním z důvodů je jistě rostoucí odborná erudice kontrolorů. Jsme pevně přesvědčeni, že hlavním důvodem je podceňování významných rizik ze strany daňových subjektů a jejich nedostatečná příprava podkladů obhajujících metodiku převodních cen.

Při srovnání se situací v okolních zemích je aktivita finančních správ z hlediska zájmu o převodní ceny srovnatelná. Co se ale významně liší, například při porovnání s kontrolami v Německu, je způsob komunikace správce daně s daňovými poplatníky. V Německu již dlouhodobě praktikují otevřená jednání, kdy správce daně jasně deklaruje svůj názor na jednotlivé oblasti kontroly a výsledkem je určitý kompromis, na kterém se obě strany dohodnou. U nás jsme svědky více formalistického přístupu (předlož --> my posoudíme --> momentálně nemáme názor). Takový způsob vedení kontroly bohužel prodlužuje její délku a snižuje právní jistotu daňových poplatníků. Na druhou stranu je nutné dodat, že v poslední době se situace lepší, především při kontrolách Specializovaného finančního úřadu.

Chybí jednoznačná legislativa

Právní jistotě daňových poplatníků v oblasti převodních cen by hodně pomohla jednoznačná legislativní úprava, která by také odpovídala přístupu kontrolorů v rámci daňových kontrol. Současné legislativní požadavky nejsou konkrétní, například stále chybí povinná dokumentace převodních cen, která je však standardní součástí daňové legislativy drtivé většiny členských států EU a především je běžně vyžadována i českým správcem daně během daňových kontrol.

Závěrem je nutné dodat, že vzhledem k současné ekonomické krizi a chybějícím výnosům státního rozpočtu lze očekávat, že daňových kontrol bude přibývat. Vzhledem k oblíbenosti převodních cen jako oblasti, na kterou se pracovníci Finanční správy již nyní velmi rádi zaměřují, a také narůstajícím objemům transakcí realizovaných v rámci skupin spojených osob bude počet kontrol zaměřených právě na převodní ceny dále přibývat.

Vzhledem k současné ekonomické krizi a chybějícím výnosům státního rozpočtu lze očekávat, že daňových kontrol bude přibývat. Vzhledem k oblíbenosti převodních cen jako oblasti, na kterou se pracovníci Finanční správy již nyní velmi rádi zaměřují.

Co tak doporučit daňovým poplatníkům a jejich poradcům? Samozřejmě správně nastavenou metodiku převodních cen a následně dostatečnou, včasnou a především kvalitní přípravu důkazních prostředků, které mohou být předloženy správci daně za účelem prokázání toho, že jsou převodní ceny správně nastaveny. /

Proč jsou převodní ceny významnou oblastí?

Stále více společností v dnešní době strukturuje své podnikání mezi více entit, mezi kterými následně probíhají ekonomické transakce. Právě cenotvorby v těchto řízených transakcích se týká problematika převodních cen. Oblast převodních cen je správcem daně vnímána jako nástroj daňového plánování, tedy jako vysoce riziková oblast vedoucí k daňovým únikům. Převodní ceny jsou dnes proto součástí téměř každé kontroly ze strany finančního úřadu. Pokud společnost realizuje transakce se spojenými osobami a zároveň je ve ztrátě nebo je příjemcem investičních pobídek, má kontrolu daně z příjmů nebo alespoň místní šetření téměř jisté. Důsledkem nesprávného nastavení převodních cen pak může být doměření daně, penále, úrok z prodlení a v neposlední řadě i negativní reklama. Význam převodních cen roste i v souvislosti s iniciativou OECD zaměřenou proti rozkladu základu daně a přesunu zisků (anglicky Base Erosion and Profit Shifting, zkráceně „BEPS“), která s převodními cenami velmi úzce souvisí.